

Program de informare realizat de
Asociația Lumen și Direcția Generală de
Asistență Socială și Protecția Copilului -
Centrul Social pentru Ocrotirea Femeilor
Victime ale Violenței Domestice

STOP

Violenta în familie

LUMEN

Material informativ realizat în partenerat de Asociația Lumen și Centrul Social pentru Ocrotirea Femeilor Victime ale Violenței Domestice din cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Iași” :

Autor

Mădălina **CONSTANTIN** (asistent social)

Stop violența în familie

Program informațional destinat lucrătorilor de poliție implicați în prevenirea și combaterea violenței în familie

Ministerul Muncii
Solidarității
Sociale și Familiei

Consiliul Județean
Iași

Direcția Generală
de Asistență
Socială și Protecția
Copilului Iași

Program informațional destinat lucrătorilor de poliție implicați în prevenirea și combaterea violenței în familie

Editura **Lumen**

Extras din volumul:
Constantin, M. (2005). Stop violența în familie. Iași, România: Lumen.

ARGUMENT

Violența intrafamilială își are originea în structura socială, în tradiții, obiceiuri și mentalități care subînțeleg superioritatea bărbatului asupra femeii. Societățile moderne continuă să fie societăți patriarhale, ce acordă mai multă importanță muncii efectuate de bărbați decât celei efectuate de femei. Inegalitățile dintre femei și bărbați se manifestă în legătură cu fragilizarea poziției femeilor pe piața muncii, cu creșterea diferențelor între câștigurile salariale ale femeilor și bărbaților. Feminizarea somajului și violenței împotriva femeilor culminează cu violența în familie fiind forme acute de discriminare. Pe lângă cele menționate mai sus, mai există o serie de factori agravanți ai manifestărilor violente în familie, cum ar fi mutațiile intervenite la nivelul relațiilor intrafamiliale, apariția unor puternici factori de deteriorare a raporturilor dintre parteneri – starea de stres, creșterea consumului de alcool, infidelitatea, gelozia etc.; lipsa de programe de promovare a conceptului de parteneriat familial; proliferarea violenței prin mijloace mass –media ; atitudinea de indiferență a opiniei publice față de comiterea actelor de violență în familie.

Daca problematica violenței domestice a fost inițial asociată cu zona mai largă de dezbateri asupra drepturilor omului, mai recent s-a apelat la o nouă dimensiune de analiză, violența domestică fiind abordată din perspectiva efectelor imediate asupra sănătății publice.

DEFINIȚII ȘI CLASIFICĂRI CONCEPTUALE

**VIOLENȚA ÎN CADRUL FAMILIEI SAU ÎNTRE
LOCUTORII ACELEIAȘI CASE A FOST DENUMITĂ
VIOLENȚĂ DOMESTICĂ (LADO, 1997).**

Încercarea de a defini fenomenul se lovește de dificultatea cuprinderii tuturor aspectelor pe care acesta le implică. Într-o primă instanță, violența domestică poate fi definită astfel: "orice act violent comis de o persoană de pe poziția unui rol marital, sexual, parental sau de ocrotire asupra altor persoane cu roluri reciproce".

Violența în familie reprezintă orice acțiune fizică sau verbală săvârșită cu intenție de către un membru al familiei împotriva altui membru al aceleiași familii, care provoacă o suferință fizică, psihică, sexuală sau un prejudiciu material. (Legea nr. 100 din 22/05/2000).

Violența în familia poate fi exercitată de orice persoană aflată pe o poziție de putere față de cei alți membri.

Ca și arie de cuprindere, violența domestică se referă la: abuzul copilului în familie; violența la nivelul relației de cuplu (violența maritală); violența între frați; abuzul și violența asupra părinților/membrilor vârstnici ai familiei.

Conform cercetărilor efectuate este mult mai probabil ca o persoană să fie lovită sau ucisă în propria familie de un alt membru al familiei, decât oriunde altundeva, de oricine altcineva.

Sinonim pentru **violența domestică** se mai utilizează termenul **violență intrafamilială**.

Forma cea mai des întâlnită a violenței în familie este cea

Forme ale violenței în familie:

a) Abuzul fizic. Orice act sau omisiune comisă în interiorul familiei de către unul din membrii acestuia, care aduce atingere vieții, integrității corporale sau psihologice, ori libertății altui membru al aceleiași familii, periclitează în mod serios dezvoltarea personalității lui sau a familiei. (*Consiliul European, Recomandarea R (85) 4 cu privire la problematica violenței intrafamiliale.*). Exemple de agresiune fizică: lovire cu palma, pumnii, obiecte contondente, trasul de păr, ruperea oaselor, arsuri, zgâriere, izbirea victimei de pereți sau de mobilă, aruncarea de obiecte și folosirea armelor albe sau de foc. Constituie de asemenea agresiune fizică negarea trebuințelor de bază, deprivarea de somn și/ sau alimentație.

b) Abuzul sexual. Orice contact sexual nedorit de către partener. Violența sexuală în familie este considerată o formă de violență domestică. Contactul sexual fără consimțământ este considerat atac sexual. Atacul sexual nu presupune neapărat folosirea forței fizice, el poate fi realizat prin metode de intimidare, amenințare, hărțuire și constrângere.

c) Abuzul psihologic (emoțional) cuprinde, ca și comportamente manifestate de către abuzator, degadarea continuă și umilirea partenerei, sarcasme, luarea în derâdere a acesteia, amenințări, dispreț, insulte în public, observații umilitoare. Acest tip de comportament este în general resimțit ca o atingere la identitate și la încrederea în sine, mai ales dacă este persistent. În cele mai multe cazuri agresiunea emoțională este adesea cea mai distructivă, deoarece are repercusiuni asupra mândriei personale și a încrederii în sine.

d) Abuzul economic poate fi definit drept exercițiul unui control inechitabil asupra resurselor comune, fie că se referă la controlul accesului la buget pentru menaj, fie la împiedicarea partenerei de a-și lua o slujbă sau de a-și continua educația, fie chiar de negare a drepturilor femeii asupra bunurilor comune .

e) Abuzul social este una dintre cauzele cele mai frecvente care duc la izolarea victimei și incapacitatea ei de a ieși din situația de violență. Această formă de violență este strâns legată de abuzul economic și conține obstacolele invizibile și intangibile care se opun la realizarea oportunităților potențial oferite femeilor și la exercițiul drepturilor lor fundamentale. Pe lângă cele menționate mai sus, abuz social asupra femeii pot fi considerate și

Stop violența domestică

următoarele comportamente: abuz verbal în fața altor persoane, glume, critici referitoare direct la aspectul fizic al femeii, la inteligența sa, acuzații de infidelitate, comportamente de control (urmărirea femeii la serviciu, la prieteni, telefoane de verificare, etc.), încuierea femeii în casă, sau înafara ei, etc. Rezultatul este umilirea publică a femeii și izolarea ei de prieteni și membrii familiei sale.

Violența morală asupra femeii rezultă din comportamente care minimizează sau distrug credințele culturale sau religioase ale femeilor ridiculizându-le, penalizându-le sau forțând femeile să adere la un sistem diferit.

Important

Majoritatea cazurilor de violență împotriva femeilor se prezintă ca o combinație de violență fizică, psihologică și sexuală, susținută de o violență de origine relațională (socială) și incluzând uneori o violență economică și morală.

Chiar dacă toate formele de abuz menționate mai sus sunt specifice violenței maritale (între cei doi soți/ parteneri /concubini), ele fac obiectul violenței intrafamiliale și se manifestă deseori la nivelul următoarelor subsisteme familiale:

- violența îndreptată asupra copiilor (abuz asupra copiilor);
- violența îndreptată asupra membrilor de vârstă a-III-a ai familiei;
- *violența îndreptată asupra persoanelor cu nevoi speciale, membri ai familiei.*

Cauzele apariției violenței domestice

Există anumiți **factori de risc** ai apariției violenței intra-familiale, întâlniți foarte frecvent în astfel de situații:

- statut educațional scăzut;
- status ocupațional scăzut (lipsa unui loc de muncă);
- dificultăți materiale, financiare, venituri reduse;
- existența unor abuzuri în copilăria agresorului;
- martor la violență în familia de origine;
- stimă de sine scăzută;

Stop violența domestică

- unele norme religioase;
- consumul cronic de alcool sau substanțe nocive (droguri);
- prezența copiilor în familie;
- dependența materială a soției de soț;
- toleranța femeii față de violență;
- tradiția care favorizează poziția bărbatului;
- insuficienta informare a femeii-victimă cu privire la existența alternativelor și a posibilităților de sprijin.

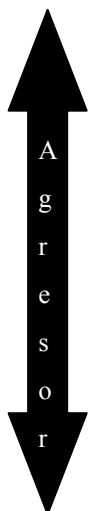
PROFILUL FAMILIEI AFECTATE DE VIOLENȚĂ

Familia în care se manifestă violența domestică nu este una de tip standard, cu profil bine definit, dar regăsim trăsături comune. Familii afectate de violență se regăsesc în toate straturile sociale, indiferent de nivel de școlarizare, poziție socială, vârstă sau etnie.

În general, familiile în care se manifestă violența se confruntă cu: dezechilibre de comunicare, instabilitate, stări de tensiune nervoasă, discuții în contradictoriu cu caracter repetitiv, violențe verbale (uneori reciproce), ce determină în final alterarea climatului familial. Ostilitatea devine manifestă și violențele verbale sau amenințările se materializează sub forma violenței fizice. Acest tipar se regăsește în mai toate cazurile de violență familială.

a) Portrete ale partenerilor violenți:

Există câteva trăsături care sunt definitorii pentru *personalitatea agresivă*. Acestea trebuie recunoscute în vederea intervențiilor de reabilitare. Dintre caracteristicile mai importante enumerăm:

- istorie personală cu abuz în copilărie;
- model parental abuziv;
- consum de alcool-droguri;
- nemulțumiri la locul de muncă;
- neîncredere în sine;
- temperament violent;
- gelos /posesiv;
- crede că puterea și controlul pot fi obținute prin violență;
- tradiționalist și rigid privind rolul bărbatului și al femeii;
- atitudine negativă față de femeie;
- dominant și agresiv în conversație;
- imaturitate emoțională;
- atracție pentru arme;
- instabilitate atitudinală.

Portretul femeii victime:

- sentimente de izolare și neputință;
- diminuarea/ pierderea sentimentului de control;
- apariția stresului și a fricii mărite față de agresor;
- apariția unor boli psihosomatice (ulcer, migrene);
- tendințe de suicid;
- neglijare personală (igiena și nutriția);
- apariția /creșterea consumului de alcool/drog.

Consecințe ale violenței domestice asupra victimelor

Consecințele violenței domestice asupra victimei sunt multiple și foarte serioase; ele apar de obicei pe toate planurile și includ impact și rezonanță în câmpul psihic al persoanei afectate.

- medicale
- psihologice
- profesionale
- economice

Exemple: boli psihomatrice, afecțiuni genitale, nevroze, stimă de sine scăzută, depresie, anxietate, stres posttraumatic, fobii, tentative suicidare, tulburări de alimentație, de somn (coșmaruri), insomnii, tulburări de memorie, izolare socială, marginalizare, dependență financiară și afectivă de agresor, sentimente de neputință.

Toate acestea conduc la vulnerabilitate și risc de repetare a

Efectele violenței domestice asupra copiilor

Agresarea copiilor se întâlnește mai ales în cadrul familiilor în care este prezentă violența în familie. Studiile arată că 50% dintre bărbații care își agresează în mod frecvent soțiile își agresează de asemenea și copiii. Copiii care sunt martori ai violenței domestice manifestă de multe ori probleme emoționale sau comportamentale, cum ar fi sentimente de vină și autoînvinovățire pe motivul cauzării violenței sau incapacității de a stopa violența. Ei pot deveni adulți introvertiți (închiși), frustrați, pot eșua în propria căsnicie sau pot deveni la rândul lor agresori.

ABUZUL ASUPRA COPILULUI- FORMĂ PARTICULARĂ A VIOLENȚEI INTRAFAMILIALE

Plasarea copilului în centrul preocupărilor unei societăți trebuie să constituie o prioritate a tuturor factorilor și actorilor implicați și responsabili cu protecția sa.

Protejarea copilului încă de la naștere împotriva oricărei forme de abuz sau exploatare din partea adulților familiei proprii reprezintă unul din punctele stipulate în *Convenția cu privire la Drepturile Copilului*, semnată la 20 noiembrie 1989 și ratificată de România la 25 septembrie 1990.

Datorită specificului vârstei, lipsei de experiențe sociale și mai ales datorită dependenței totale de adult, copiii reprezintă cea mai vulnerabilă categorie socială.

Definiții și forme ale abuzului asupra copilului

Abuzul asupra copilului poate fi definit drept cauzarea intenționată a unei vătămări ce afectează sănătatea fizică și /sau psihică a copilului.

Abuzul asupra copilului are loc prin profitarea de pe urma diferenței de putere dintre un adult și un copil prin desconsiderarea personalității celui de-al doilea.

Întotdeauna abuzul asupra copilului se face cu intenție distructivă, iar neglijarea are loc de obicei pe un fundal al indiferenței și ignoranței parentale vis-a-vis de nevoile copilului.

Există trei tipuri de abuz asupra copilului:

Abuzul fizic: reprezintă acțiunea sau lipsa de acțiune din partea unui părinte sau a unei persoane aflată în poziție de răspundere, putere sau încredere care are drept consecință vătămarea fizică actuală sau potențială. El presupune pedepse ca: legarea copilului, lovirea, rănirea, otrăvirea, zgârâierea, etc.

Abuzul sexual: este obligarea sau îndemnarea acestuia, de către o persoană adultă, să participe la activități sexuale care servesc plăcerii adultului. Abuzul sexual cuprinde: atragerea, convingerea, coruperea, forțarea și obligarea

minorului să participe la activități de natură sexuală sau asistarea unei alte persoane în timpul unor activități care servesc obținerea de către adulți a plăcerii.

Abuzul emoțional (psihic): este un comportament comis intenționat de către un adult lipsit de căldură afectivă, care jignește, batjocorește, devalorizează, nedreptățește sau umilește verbal copilul, afectându-i în acest fel dezvoltarea și echilibrul emoțional. Toate formele de abuz asupra copilului au consecințe psihologice. Tipurile de abuz se întrepătrund, astfel încât fiecare formă de abuz prezintă componente din celelalte forme.

Cauzele apariției abuzului asupra copilului

Caracteristici parentale (ale adultului abuzator):

- adulții au suferit la rândul lor abuzuri în familia de origine;
- model parental abuziv;
- consumul de alcool/ droguri;
- suferă de boli mintale, au sănătatea precară;
- instabili emoționali, lipsiți de empatie relațională,
- nu apreciază copilul corect, nu-l aprobă, nu-l acceptă;
- comunicarea deficitară cu copilul;
- au un stil educativ conflictual;
- atașament redus față de copil;
- izolare socială;
- familie tradițională ce folosește bătaia ca metodă educativă;
- au comportamente perverse, sadice față de copii.

Caracteristici ale copilului:

- copil instabil, greu de disciplinat;
- copil bolnăvicios, cu un handicap;
- statutul copilului (din alte relații, adulterin).

Condiții socio-economice și familiale:

- antecedente penale sau familiale semnificative (divorț, secrete ale familiei, etc).
- părinte unic sau în relație de coabitare /concubinaj;
- izolarea socială a familiei(lipsa prietenilor, a rudelor etc.);
- conflicte maritale;
- șomaj, decese, mutări frecvente, etc.
- stres economic, sărăcie.

Consecințele abuzului asupra copilului

Se pot distinge: consecințe directe ale abuzului, consecințe asupra dezvoltării copilului și consecințe pe termen lung.

Consecințe directe: arsuri, contuzii, plăgi, fracturi multiple, tulburări psihosomate, alimentare, ale somnului, de comportament, depresie, tulburări nevrotice (fobii), etc.

Consecințe asupra dezvoltării copilului: tulburări de comportament, scăderea randamentului școlar, scăderea abilității cognitive, apariția unor comportamente antisociale (tendențe infracționale).

Consecințe pe termen lung: atașament dezorientat tip D, blocaje în relațiile cu ceilalți, comportamente afective negative, izolare afectivă și socială, comunicare dificilă, personalitate adultă deficitară, recurs la violența conjugală.

Instrumente specifice de intervenție în cazuri de violență domestică

Violența intrafamilială sau violența domestică este un fenomen social care ridică foarte multe probleme la ora actuală și pe care îl întâlnim la nivelul tuturor claselor sociale, fără excepție.

Intervenția în cazurile de violență domestică solicită, poate mai mult ca în alte domenii, lucrul pe *echipa interdisciplinară: asistenți sociali, psihologi, medici, juriști, polițiști*, etc. În 90% dintre cazurile raportate de violență domestică, **polițiștii** sunt primii chemați să intervină.

Din acest punct de vedere, considerăm că *lucrătorii din poliție* (în special cei din *poliția de proximitate*) au nevoie să cunoască anumite aspecte și

Stop violența domestică

particularități ale fenomenului de violență domestică, pentru a putea la rândul lor recunoaște această situație și a acorda sprijin victimei.

Maltratarea copilului este un fenomen care, din păcate, a devenit foarte frecvent în societatea românească în ultimul timp. Aproape că nu trece zi fără să auzim sau să citim în presă despre un copil bătut înfiorător, abuzat sexual lăsat singur în casă, flămând, trimis să muncească la o vârstă la care prioritatea ar trebui să fie școala, supus unor tratamente greu de imaginat, și fără a exagera, chiar omorât. Aceste lucruri sunt cu mult mai grave cu cât părinții sunt cei care își tratează astfel copiii, când tocmai ei ar trebui să le ofere protecție și securitate în sânul familiei, după cum dictează regulile societății.

MODALITĂȚI SPECIFICE DE INTERVENȚIE A POLIȚISTULUI DE PROXIMITATE ÎN CAZURI DE VIOLENȚĂ DOMESTICĂ

În aproximativ 90% dintre cazurile de violență în familie prima autoritate la care apelează victima este polițistul.

Frecvența violenței domestice crește între orele 18-24, în week-end-uri și pe perioada vacanțelor, iar intervenția din partea poliției scade în aceste intervale de timp. (CMSC Iasi).

Din acest punct de vedere, considerăm că intervenția poliției de proximitate poate fi eficientă mai ales prin promptitudinea acțiunii polițieneste și în intervalele mai sus amintite.

Prezentăm în continuare câteva elemente legislative care reglementează și susțin legal munca lucrătorului din poliție în acest domeniu.

Legislația din România interzice violența în familie. Codul penal definește violența în familie în șase niveluri:

- Lovire și alte tipuri de agresiune (Art. 180)
- Agresiune corporală (Art. 181)
- Agresiune corporală gravă (182)
- Lovire având ca rezultat decesul victimei (Art. 183)
- Agresiune corporală voită (Art. 184)
- Rele tratamente aplicate minorului (Art. 306)

GHID LEGISLATIV (EXTRASE)

Legea nr. 217 din 22/05/2003

Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 367 din 29/05/2003 pentru
prevenirea și combaterea violenței în familie

Art. 2. - (1) În sensul prezentei legi, *violența în familie* reprezintă orice acțiune fizică sau verbală săvârșită cu intenție de către un membru al familiei împotriva altui membru al aceleiași familii, care provoacă o suferință fizică, psihică, sexuală sau un prejudiciu material.

(2) Constituie, de asemenea, violență în familie împiedicarea femeii de a-și exercita drepturile și libertățile fundamentale.

Art. 3. - În sensul prezentei legi, prin membru de familie se înțelege:

a) soțul;

b) ruda apropiată, astfel cum este definită la art. 149 din Codul penal.

Art. 4. - De efectele prezentei legi beneficiază și persoanele care au stabilit relații asemănătoare aceloră dintre soți sau dintre părinți și copil, dovedite pe baza anchetei sociale.

Art. 5. - Ministerele și celelalte organe centrale de specialitate ale administrației publice, prin structurile lor teritoriale, vor desemna personalul specializat să instrumenteze cu celeritate cazurile de violență în familie.

Asistenții familiali:

Art. 12. - (1) Asistenții familiali sunt asistenți sociali autorizați de agenție pentru asigurarea asistenței specifice relațiilor familiale.

Art. 14. - Asistenții familiali instrumentează cazul împreună cu persoana desemnată de Ministerul de Interne, în condițiile prevăzute la art. 5.

Art. 15. - Ministerul de Interne și agenția vor stabili împreună procedura de conlucrare a persoanelor desemnate și a asistenților familiali în prevenirea și monitorizarea cazurilor de violență în familie.

Măsuri de prevenire și combatere a violenței în familie:

Art. 16. - (1) Persoanele desemnate de autoritățile publice pentru instrumentarea cazurilor de violență în familie vor avea următoarele atribuții principale:

a) monitorizarea cazurilor de violență în familie din sectorul sau unitatea teritorială deservită; culegerea informațiilor asupra acestora; întocmirea unei

Stop violența domestică

evidențe separate; asigurarea accesului la informații la cererea organelor judiciare și a părților sau reprezentanților acestora;

b) informarea și sprijinirea lucrătorilor poliției care în cadrul activității lor specifice întâlnesc situații de violență în familie;

c) identificarea situațiilor de risc pentru părțile implicate în conflict și îndrumarea acestora spre servicii de specialitate;

d) colaborarea cu instituții locale de protecție a copilului și raportarea cazurilor, în conformitate cu legislația în vigoare;

e) îndrumarea părților aflate în conflict în vederea medierii;

f) solicitarea de informații cu privire la rezultatul medierii;

g) instrumentarea cazului împreună cu asistentul familial.

(2) În cazul comiterii actelor de violență în familie, organele de poliție intervin la sesizarea victimei, a altui membru de familie sau a unei autorități.

(3) Lucrătorul de poliție va anunța imediat autoritatea competentă la nivel local, în legătură cu situația victimei.

Art. 17. - Ministerul Sănătății și Familiei împreună cu Ministerul de Interne elaborează și difuzează materiale documentare privind cauzele și consecințele violenței în familie.

Ordin nr. 306 din 22/07/2004

Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 745 din 17/08/2004

pentru aprobarea Procedurii de conlucrare în prevenirea și monitorizarea cazurilor de violență în familie

Art. 1. - (1) Se aprobă Procedura de conlucrare în prevenirea și monitorizarea cazurilor de violență în familie, prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

(2) Conlucrarea se realizează între Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, Ministerul Administrației și Internelor și Ministerul Sănătății, prin persoanele desemnate din structurile subordonate și asistenții familiari.

Art. 2. - **Inspectoratele de poliție județene, Direcția generală de poliție a municipiului București, comandamentele județene de jandarmi, respectiv Comandamentul de jandarmi al municipiului București, direcțiile de sănătate publică județene, respectiv a municipiului București, și compartimentele cu atribuții în combaterea violenței în familie din**

cadrul direcțiilor pentru dialog, familie și solidaritate socială județene, respectiv a municipiului București, vor duce la îndeplinire prezentul ordin.

ANEXA

PROCEDURA de conlucrare în prevenirea și monitorizarea cazurilor de violență în familie

Procedura din 12/07/2004 Publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 745 din 17/08/2004 de conlucrare în prevenirea și monitorizarea cazurilor de violență în familie

Art. 1. - Prezenta procedură reglementează modul de colaborare a persoanelor desemnate de Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, Ministerul Administrației și Internelor și Ministerul Sănătății, prin structurile lor teritoriale și a asistenților familiali, în prevenirea și monitorizarea cazurilor de violență în familie.

Art. 2. - **(1)** Modul concret de conlucrare se stabilește prin protocoalele de colaborare încheiate la nivel județean, respectiv al municipiului București, între:

- a) **inspectoratele de poliție județene, Direcția generală de poliție a municipiului București;**
- b) comandamentele județene de jandarmi, respectiv Comandamentul de jandarmi al municipiului București;
- c) direcțiile de sănătate publică județene, respectiv Direcția de Sănătate Publică a Municipiului București;
- d) direcțiile pentru dialog, familie și solidaritate socială județene, respectiv a municipiului București, prin compartimentele cu atribuții în combaterea violenței în familie;
- e) unitățile pentru prevenirea și combaterea violenței în familie de la nivelul județului, respectiv al municipiului București.

(2) Protocoalele de colaborare au în vedere *activitățile* pe care persoanele desemnate de către instituțiile menționate la alin. (1) le vor desfășura pentru *prevenirea și monitorizarea cazurilor de violență în familie.*

Art.3 Protocoalele de colaborare vor stabili:

- a) prevenirea violenței în familie prin organizarea de dezbateri publice, elaborarea și difuzarea de materiale documentare privind cauzele și consecințele violenței în familie, realizarea de programe educative pentru părinți și copii;

Eqpvkpwctgc "ceguvwk" xqnwo "q" rwvg k
volumul de pe

www.edituralumen.ro
www.librariavirtuala.com

ucw "fkp" nkdt tkkng "pqcuvtg" r

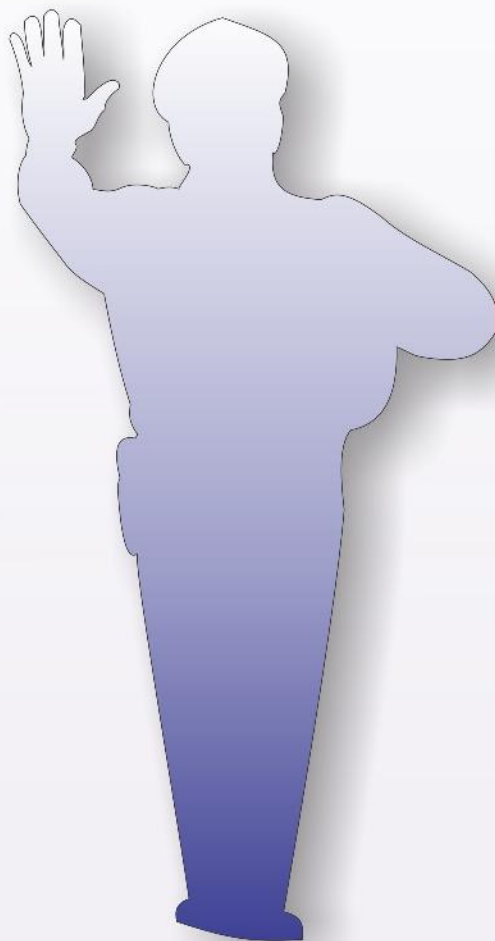
Ministerul Muncii
Solidarității Sociale
și Familiei

Consiliul
Județean
Iași

Direcția Generală
de Asistență Socială
și Protecția Copilului
Iași

Info Contact

Asociația Lumen
CP 1729 OP 8, Iași
E-mail lumen@asociatialumen.ro

Direcția Generală de Asistență
Socială și Protecția Copilului
Centrul Social pentru Ocrotirea
Femeilor Victime ale Violenței
Domestice
Strada Vasile Lupu nr 57 A, Iași
Telefon 0232/214972; 0232/477731
Telefon urgenta 983
E-mail dasiasi@mail.rdsiasi.ro

Design by
Euro Market
Professional
web sites & design
www.EuroMarket.ro

